

INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA EN LES DIFICULTATS D'APRENTATGE EN EL CONTEXT DEL CENTRE LEXIS

Rosa Maria Òdena Capons
CONSULTORA: M. Àngels Continte
TUTORA: Montse Casanovas
Aula 7
UOC JUNY 2016

Pla d'intervenció destinat a donar suport psicopedagògic a alumnes amb dificultats funcionals en el procés d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura

DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

AMB:

ANDREA

RAMON

IMMA

Des d'una visió integral i constructivista de l'aprenentatge, considerant cada cas de manera individualitzada i específica; tenint en compte la dimensió investigadora, des d'una mirada sistèmica, ecològica i emocional

INTERVENCIÓ INDIVIDUAL

Reeducació del procés d'aprenentatge lector que reverteixi en una millora i augment de les estratègies disponibles per a cada alumne per abordar els aprenentatges en l'àmbit escolar i la màxima funcionalitat en les activitats de la vida diària, en qualsevol tasca que exigeixi competència comunicativa (incidint en la dimensió escrita i partint de la dimensió oral).

INTERVENCIÓ CONTEXTUAL

Coordinació sistemàtica a partir de la qual l'equip del centre Lexis, tenint en compte les possibilitats que ofereix la família, el centre i el professorat de l'alumne amb qui treballa, busca compartir responsabilitats i fer participar a tots els implicats en la intervenció, des de l'àmbit que li és propi, per donar resposta a la problemàtica, realitzant així un treball en xarxa en el que els agents implicats, treballen cooperativament per a una modificació de les interaccions amb l'alumne que reverteixi en la millora de l'aspecte que genera la necessitat d'intervenció amb ell.

CONTEXT I FONTS LEGISLATIVES

ÀMBIT PRIVAT

Centre que atén individualment, donant suport específic, a nens i nenes des de l'etapa infantil fins a batxillerat, que mostren diverses dificultats d'aprenentatge i/o problemes emocionals.

Està especialitzat en:

- Dificultats i trastorns de l'aprenentatge: dislèxia, discalculia, TDA/H
- Trastorns o dificultats en el llenguatge oral (forma, contingut i ús).
- Altres dificultats que incideixen en el rendiment acadèmic.
- Psicologia infantil.
- Retard maduratiu
- Retard cognitiu global

les exigències d'un client poden imposar limitacions condicionants de l'eficàcia de la tasca assessora

NECESSITATS DETECTADES

Necessitat de suport de diversos agents educadors que treballin en col·laboració amb els el centre per introduir millores en els processos educatius, tenint en compte la globalitat de la persona i actuant a diversos nivells més enllà de l'aspecte acadèmic.

LLEI 12/2009, DEL 10 DE JULIOL, D'EDUCACIÓ.

La qual regula l'educació a Catalunya. Em sembla adequat citar l'apartat III, Títol II, article 21 en el qual es fa referència als drets dels alumnes, en relació al meu projecte m'he centrat en:

Accedir a l'educació en condicions d'equitat i gaudir d'igualtat d'oportunitats. Rebre una educació que n'estimuli les capacitats, en tingui en compte el ritme d'aprenentatge i n'incentivi i en valori l'esforç i el rendiment.

LEY ORGÁNICA 2/2006, DE 3 DE MAYO, DE EDUCACIÓN

Principis generals

Qualitat educativa.

Equitat i garantia d'igualtat d'oportunitats.

Principi d'inclusió i de normalització.

Atenció a la diversitat.

CURRÍCULUM D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

He revisat també el currículum així com l'annex, el Decret 142/2007 DOGC núm. 4915. En aquests dos documents es concreten les competències bàsiques que ha d'assolir l'alumne al llarg de l'educació obligatòria.

Competències transversals	Competències específiques per conèixer i habitar el món
Competències comunicatives	7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
Competències metodològiques	8. Competència social i ciutadana
Competències personals	

LA LLEI ORGÁNICA 15/1999 DEL 13 DE DESEMBRE DE PROTECCIÓ DE DADES DE CARÀCTER PERSONAL (L.O.P.D.)

QUÈ PRETENC?

Canvis en els elements de la intervenció psicopedagògica

BASES
PSICOEDUCATIVES

Currículum

PRODUCTE

PROCÉS

Orígen de la dificultat

INDIVIDUAL

CONTEXTUAL
(interaccions)

FINALITATS DE LA
INTERVENCIÓ

CORRECTIVA

PREVENTIVA

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

ÀMBIT CONCRET

INTERÀMBITS

ROL DE L'ASSESSOR

EXPERT
(diagnòstic i
resolució)

COL-LABORADOR
(integrat en la
dinàmica)

RELACIÓ AMB
ASSESSORATS

EXTERNA
(Relacions
assimètriques)

INTERNA
(relacions
simètriques)

Que vagin de:

RISC: Simplificar, parcialitzar,
descontextualitzar...

PRETENC: efectes a nivell global i
contextual...

Optimitzar les interaccions, estendre a diferents contextos, incidir sobre el nombre
màxim de factors, millorar l'autonomia de tots els agents...

Basat en FONTS TEÒRIQUES

L'eix vertebrador del projecte ha estat doncs la interrelació continuada de l'assessor amb alumnes-famílies-escoles, fonamentada en el **model d'orientació i intervenció col·laboratiu d'enfocament constructivista** (Coll i Monereo) doncs es tracta de situacions complexes que requereixen la creació d'escenaris de **coresponsabilitat**, caracteritzats pel **compromís mutu** i l'establiment de **relacions simètriques** entre els **agents educadors implicats**

La perspectiva ecològica del desenvolupament humà (Bronfenbrenner, 1979). S'entén l'alumne com un **agent actiu i autopoiètic** que s'acomoda a les **realitats canviants dels entorns** en els que es desenvolupa i del fet que les dificultats de diversa índole que experimenten *depenen sovint de la qualitat i precocitat en què s'ha donat suport a un alumne tant en l'àmbit escolar com familiar* (PRODISCAT).

Enfocament reflexiu, que inclogui la **dimensió investigadora i crítica** (Vilar, 1999) tot partint de la idea de dinamisme, obertura i contextualització de la realitat educativa, a fi de construir respostes "a mida" per a cada necessitat.

Trets essencials de la Investigació-Acció

L'objecte de la I-A és la **transformació de la pràctica educativa**.

Hi ha una articulació permanent de la **investigació, l'acció i la formació** al llarg de tot el procés.

Vincula **coneixement i transformació**.

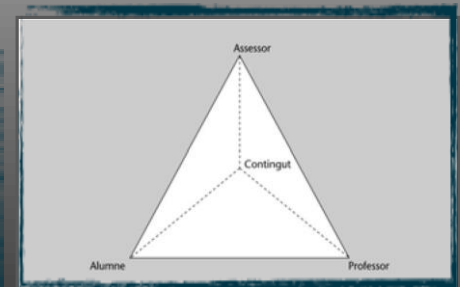
Dóna protagonisme als **educadors com a investigadors**.

L'existència i l'**interpel·lació del grup** és essencial.

CONCEPCIÓ CONSTRUCTIVISTA DE L'APRENTATGE

A la pràctica, això s'ha traduït en partir de **l'avaluació dels nivells funcionals de cada alumne** en l'àmbit cognitiu, l'estil d'aprenentatge i el NAC, per propiciar l'**aprenentatge significatiu actiu** i **l'avaluació de les característiques dels entorns** per poder dur a terme un **assessorament ajustat** a les particularitats de les famílies i a la **ZDI** de cada centre.

METES I OBJECTIUS PREVISTOS

OBJECTIUS GENERALS DEL PLA DE TREBALL

❖ Alumnes	<ul style="list-style-type: none">➤ Proporcionar ajuda ajustada a les necessitats individuals de l'alumne per a la millora del desenvolupament personal i acadèmic a través de l'elaboració d'un pla de treball de qualitat.➤ Identificar les informacions rellevants i els instruments pertinents per recollir, analitzar i interpretar la informació, contrastar hipòtesis i concretar la intervenció.
❖ Família	<ul style="list-style-type: none">➤ Oferir assessorament adequat a les necessitats de cada família.➤ Potenciar i millorar el vincle amb la família.
❖ Escola	<ul style="list-style-type: none">➤ Millorar la coordinació entre els professionals que intervenen en el procés educatiu dels alumnes, és a dir, entre el centre de pràctiques i els tutors de l'escola a la qual assisteixen cadascun dels alumnes.➤ Consensuar i negociar objectius de treball i metodologies per assolir-los.
❖ Millora de les competències professionals personals	<ul style="list-style-type: none">➤ Adquirir experiència professional en les competències i habilitats relatives al camp de la psicopedagogia.➤ Adquirir formació personal pel que fa a les dificultats d'aprenentatge i el tractament de la dislèxia.

EL COM...

AMB CADA ALUMNE DE FORMA INDIVIDUAL:

Reeducació del procés d'aprenentatge lector que reverteixi en una millora i augment de les estratègies disponibles per a cada alumne per abordar els aprenentatges en l'àmbit escolar i la màxima funcionalitat en les activitats de la vida diària, en qualsevol tasca que exigeixi competència comunicativa (incidint en la dimensió escrita i partint de la dimensió oral).

AMB ELS DIFERENTS SUBJECTES IMPLICATS:

Coordinació sistemàtica a partir de la qual l'equip del centre Lexis, tenint en compte les possibilitats que ofereix la família, el centre i el professorat de l'alumne amb qui treballa, busca compartir responsabilitats i fer participar a tots els implicats en la intervenció, des de l'àmbit que li és propi, per donar resposta a la problemàtica detectada (assessor, professors, equip directiu, pares, mares i alumne), realitzant així un treball en xarxa en el que els agents implicats, treballen cooperativament per a una modificació de les interaccions amb l'alumne que reverteixi en la millora de l'aspecte que genera la necessitat d'intervenció amb ell.

EN TRES FASES

FASE 1

Definir informacions que caldrà obtenir durant els processos d'avaluació ateses les finalitats que es persegueixin.

Recollir informacions pertinents.

Establir els primers acords sobre els problemes i l'actuació a seguir.

Elaborar tres plans d'actuació amb els punts:
Programació de la reeducació; aplicació; informació a la família; traspàs d'informació rellevant amb el centre de referència de cada alumne.

FASE 2

Establir un vincle amb els alumnes.

Dur a terme la intervenció realitzant les activitats del Pla d'actuació.

Establir un model de treball col·laboratiu amb enfocament sistèmic.

FASE 3

Verificar la viabilitat dels Plans d'intervenció

Elaborar un dossier amb el material utilitzat.

Dur a terme una avaluació qualitativa i contrastada de resultats i de pertinença dels Plans.

Elaborar la memòria.

ACTIVITATS QUE ES DESPRENEN D'AQUESTS OBJECTIUS:

Coordinacions intracentre

Passació de proves pertinents

Consulta de registres

Entrevistes

Coordinacions

Anàlisis

Participació activa i regular en les sessions de reeducació.

Planificació.

Coordinacions per al seguiment dels casos assignats.

En el centre

Amb pares

Amb escoles i EAPs

Recerca de recursos

Preparació d'activitats i enregistrament en diari.

Seguiment i avaluació

Avaluació continuada i sistemàtica

Recopilació, de lectures i documents, tot el necessari per elaborar el dossier i la memòria de pràctiques.

Revisió de la informació obtinguda a través dels registres (evolució, estancament...).

Recopilació d'informació rellevant

Elaboració de conclusions

QUE S'HAN DUT A TERME AMB MÉS O MENYS MESURA...

MODIFICACIONS RESPECTE EL PLA PREVIST

EN LA INTERVENCIÓ CONTEXTUAL:

La comunicació amb les escoles no ha estat la desitjada o en un dels casos inexistent. Davant d'aquesta evidència, en una reunió d'equip reelaborem la intervenció i acordem:

MANTINDREM L'ASSESSORAMENT A LES RESPECTIVES FAMÍLIES amb l'aportació d'idees pràctiques al respecte de com poden continuar ajudant els seus fills tenint en compte les particularitats de cadascun d'ells.

MANTENIR, en la mesura del possible **LA COMUNICACIÓ AMB L'ESCOLA DE LA IMMA I L'IES DEL RAMON**, fixant-nos en quins aspectes aquesta comunicació resulta deficitària.

per

PODER PRENDRE DECISIONS DE MILLORA per a una posterior intervenció més pràctica i de caire col·laboratiu

EN LA INTERVENCIÓ INDIVIDUAL:

CONTINUAR AMB EL SEGUIMENT INDIVIDUAL EN LES SESSIONS DE REEDUCACIÓ

basar-nos en el de currículum primària

Cenyir-nos als aspectes a tractar d'una forma el màxim de propera possible al que inferim que s'està fent a l'escola

Basar-nos en tot allò que els alumnes ens puguin aportar al respecte de les dificultats que experimenten i el tipus d'ajudes o formes de realitzar les tasques que els simplifiquen el treball i l'aprenentatge

SESSIONS DE REFLEXIÓ AMB ELS ALUMNES

RESILIÈNCIA.
Sessió amb el germà de l'Andrea

EL COM...

AMB CADA ALUMNE DE FORMA INDIVIDUAL:

REEDUCACIÓ es refereix a l'ajuda que rep directament l'infant per millorar la lectoescriptura i desenvolupar estratègies compensatòries que li permetin avançar.

dificultats lectores, comunes als tres alumnes:

VELOCITAT, PRECISIÓ i COMPRESIÓ

Altres dificultats observades:

LA GRAFIA EN CURSIVA, ASPECTES ATENCIONALS, ASPECTES MOTIVACIONALS, RAPIDESA EN EXECUCIÓ DE TASQUES i SEGURETAT

ENTRENAMENT DE LA LECTURA PER LA RUTA LÈXICA I FONOLÒGICA

DIFERENTS ENFOCAMENTS EN DIFERENTS EDATS

TREBALL DE CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA

PEDAGOGIA DE L'ÈXIT A PARTIR D'AQUELLS ERRORS QUE COMETIA I QUE VA RESOLVENT.

EXERCICIS DESTINAT A LA MILLORA DE L'ATENCIÓ

TREBALL DE L'EXPOSICIÓ D'IDEES I REDACCIÓ

ACTIVITATS IMPREGNADES DE COMPONENT LÚDIC

OBJECTIU GENERAL: Potenciar l'ús sistemàtic, conscient i automàtic de tècniques per a la lectura eficaç i comprensiva, l'expressió escrita i l'ortografia, per tal d'assolir habilitats útils i transferibles que els permetin resoldre amb més eficàcia les demandes d'aprenentatge que se'ls presentin.

AMB ELS DIFERENTS SUBJECTES IMPLICATS:

Tan important és el tractament individual de l'infant com el coneixement del trastorn que tinguin les persones del seu entorn, especialment la família i l'escola. En aquest sentit, és imprescindible assegurar-nos que, ambdós entorns, estan conscienciats de la necessitat de ser comprensius, positius i sensibles a l'hora de detectar possibles problemes d'autoestima

Cal tenir en compte l'autoestima de l'infant, i sensibilitzar famílies i escoles perquè li puguin oferir el suport necessari des de la posició que els pertoca.

L'altre pilar bàsic és l'**ACOMODACIÓ**: es refereix a les facilitats o adaptacions escolars que s'han de practicar per a l'alumne amb dislèxia, perquè avanci en els aprenentatges tot i les seves dificultats lectores.

LA COORDINACIÓ ENTRE ELS ESPECIALISTES QUE ATENEN L'INFANT, L'ESCOLA I LA FAMÍLIA ÉS FONAMENTAL.

L'ENTREVISTA DES DE LA PERSPECTIVA DE LA PEDAGOGIA SISTÈMICA

Respectar

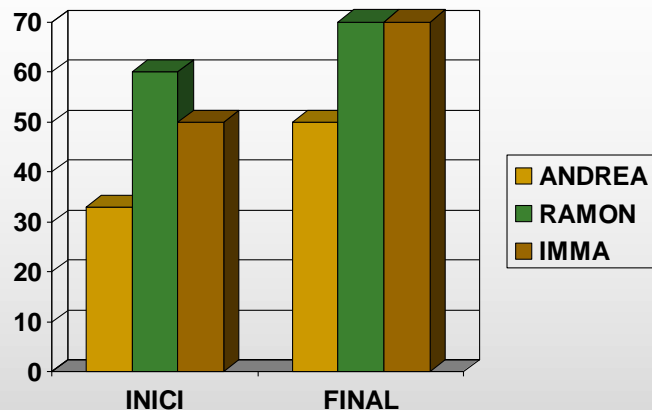
Comprendre

Col·laborar

•La pedagogia sistèmica és una perspectiva que mira l'educació com un ecosistema i permet veure la realitat educativa com un tot vinculat als contextos familiars, històrics i socials i com això afecta l'aprenentatge.

•L'entrevista ens serveix per trobar les vies de comunicació (verbal i no verbal) i les actituds necessàries per establir una aliança com més eficaç millor amb l'escola i les famílies.

VELOCITAT LECTORA

REEDUCACIÓ

PRECISIÓ LECTORA

RAMON: Al principi de la reeducació la precisió és troba molt afectada produint nombroses inferències. Prioritzem com a objectiu principal la precisió, sense deixar de banda les altres dificultats.

Aconsegüim millorar la precisió amb el suport de resseguir la lectura amb el dit o amb algun altre mètode que l'ajudi a centrar l'atenció (full tapant la resta del text, regle...) i fomentant que acabi de llegir la paraula i no la infereixi a partir de les primeres lletres.

IMMA: Inversions, addicions i substitucions. Millora subjectiva no quantificada

ANDREA: Inversions, rectificacions, addicions, omissions i substitucions. Sensible millora subjectiva no quantificada

DISSECCIÓ DE RESULTATS

ORTOGRAFIA

RAMON: Intentem que incorpori algunes regles ortogràfiques bàsiques. Pot fer-ho correctament quan ho fa de forma conscient però no ho generalitza.

IMMA: **Iniciem** la reeducació sense coneixement de la norma dels plurals (es), c/q, r/rr, j/g. **Actualment** coneix les normes i aplica.

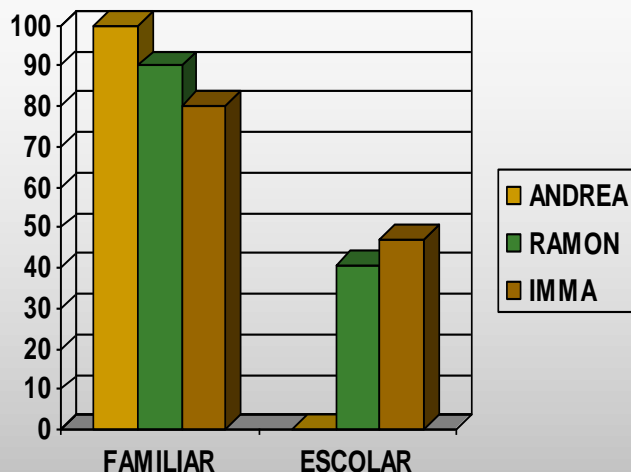
Inici: Confusió j/i/ll **Actualitat:** Procés de discriminació auditiva d'aquests sons. Neutres no treballat

ANDREA: Norma G, GU, J. Dificultat en fer-ho correctament quan ho fa de forma conscient incapacitat d'aplicar en text espontani.

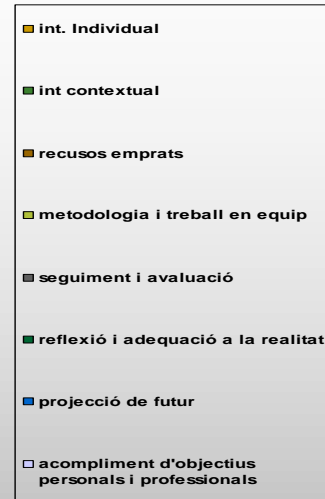
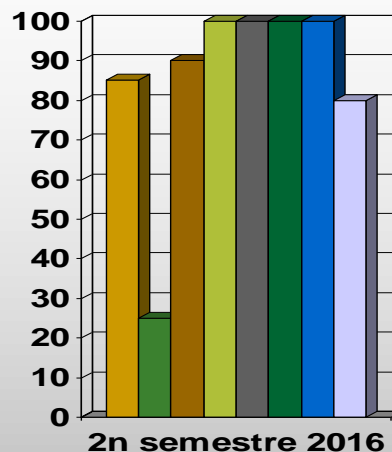
GRAFIA

RAMON: tot i que no té cap intenció de millorar-lo intentem que la seva lletra pugui ser més entenedora. Ens proposem l'objectiu de què produeixi la lletra més gran i més separada, amb aquesta consigna millora però no la pot mantenir en el temps. Hipòtesi: disgrafia important.

INTERVENCIÓ CONTEXTUAL

VIABILITAT DEL PLA

CONCLUSIONS

disharmonia teoria-realitat

adequació al context

EL TREBALL QUE HA DE PORTAR A TERME UN PSICOPEDAGOG S'HA D'ORGANITZAR SOBRE LA BASE DE LES FUNCIONS I FINALITATS ESSENCIALS DE CADA CONTEXT D'INTERVENCIÓ

La intervenció psicopedagògica, en aquest tipus de centre, es centra en l'alumne i el seu funcionament executiu.

Com a conseqüència de la relació contractual

Des d'aquesta premissa resulta molt difícil implementar la intervenció contextual que pretenia.

És compatible voler implementar, de totes totes, un model d'intervenció que no és el que s'espera per part del clients amb la supervivència del centre?

viabilitat del pla en quant a acompliment d'objectius personals i professionals

La valoració en aquest sentit ha estat alta en quant a que m'ha permès incrementar la competència en aspectes que considero essencials en la tasca psicopedagògica:

Conèixement del context, possibilitats d'adequació teoria/realitat, abordatge de dificultats... Que m'han permès:

Elaborar un treball pràctic, el màxim proper a la realitat del context d'intervenció i dins el marc de les possibilitats de treball del psicopedagog, que doni vies d'intervenció clares i contextualitzades, recolzades en un marc teòric que s'adapti als requeriments i les necessitats de resposta educativa

COMPETÈNCIES ADQUIRIDES

Capacitat d'aprofundiment, des de la pràctica psicopedagògica, en la tasca relacionada amb un context d'intervenció emmarcat en l'educació formal.

Capacitat de selecció d'estratègies profitoses per aconseguir fites valuoses i arribar a la millora de qualitat educativa que reben els alumnes objectes de la intervenció

Capacitat de reflexionar i aprofundir sobre la viabilitat del pla i sobre la validesa interna i externa del projecte, el seu abast i possible generalització.

Adequació personal al funcionament i dinàmica de treball, organització i formes de relació amb altres ens educatius

Capacitat per idear unes possibilitats de millora contextualitzades i fonamentades en la reflexió i l'anàlisi de la implementació del pla.

PER AL RAMON

Possibilitat d'utilitzar eines per a la comunicació escrita que li permetin expressar i aprofundir en els aprenentatges amb ajudes per a fer-ho de manera més pulcre i sense els errors ortogràfics que no aconsegueix automatitzar (processadors de text, eines i programes informàtics com el CMAP TOOLS que permeten l'organització d'idees per a l'estudi en forma de mapa conceptual...)

ANDREA: Relació amb l'escola

Propiciar una forma de relació, que no incrementi significativament el temps de dedicació per part de l'escola, i que sigui funcional per a poder oferir una veritable ajuda en **tots** els aspectes que l'alumna requereix.

document, que es pot complimentar amb molt poca estona de dedicació i es pot compartir entre el referent que es determini de l'escola i el centre Lexis.

Compartit mitjançant
GOOGLE DRIVE

PROPOSTES DE MILLORA

EL SUPORT D'UN EQUIP MULTIPROFESSIONAL SUPOSARIA:

La valoració positiva en un nivell simètric o d'igualtat, que impliqui no idealitzar ni menysprear l'aportació que es pugui fer des de cada àmbit d'intervenció.

El treball col·laboratiu que impliqui valorar els coneixements i experiències que cadascú pot aportar.

La necessitat de canvis de forma compartida: que impliqui detectar, definir i elegir els mitjans adequats per encarrilar les problemàtiques, dins un procés de corresponsabilització mútua.

Si volem anar una mica més enllà

La complementarietat: que impliqui que tots necessiten la informació que els altres poden proporcionar, on cadascú té responsabilitats i possibilitats diverses.

PER ACABAR, ALGUNES FRASES QUE FAN PENSAR...

MAI SABEM SI ENCERTEM...

"Però el dubte és la base de tot coneixement"

AIXÒ SI...

*"És precís conèixer la fi cap a la que
dirigim les nostres accions"*

*"Que les vostres decisions responguin sempre a les vostres
esperances, mai a les vostres pors"*

Nelson Mandela

**Salut i bona feina
Rosa Òdena**